

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

BAKONY.

A Bácsmegyei Függetlenség „Betyár-virtus“-a csapásain haladva, a B betű-nél a Pallas-lexikonban ráakadtunk a Bakony szóra és mert stilszerűek szeretnénk lenni még inkollégiális laptársunkhoz is, ezt a címet irtuk cikkünk élére. A címnek, ha kevés köze van is az irásunkban foglaltakhoz, arra mégis jó, hogy rövid szóval véleményünket nyilvánítsuk arról a nyelvezetről, melyen egynémely ujságba írók a sajtó-szabadsággal visszaelnek.

És most akár pontot is lehetne tenni. Ilyen ellenfélre hiába próbálnánk hatni a meggyőzés erejével és legföljebb a betyárvirtus fogalmának a vitába való kerülése késztet még egy-két elmefutamra.

Betyárvirtus . . . Betyárböcsületnek is mondják és azt értik rajt, hogy még a megtért szegénylegény se adja ki, de még csak nem is szidalmazza a cimboráját, mert így parancsolja ezt a betyárvirtus. A politikában is megvan ez a betyárbocsület. Meg is szokták tartani. Bizonyosság reá, hogy egymással szembe került politikai barátok is mindenkor gondosan vigyáznak reá, hogy

az ellentáborból gyalázkodó, személyes invektivákat egymásra ne szórjanak. Ez hozzátartozik a politikai érettséghez, vagy — ha úgy tetszik — a betyárvirtushoz.

A tulsó soron — sajnálkozására minden jóézésű lokálpatriótának — nap-nap után sulyosan vétenek a politikai tizparancsolatnak e legelseje ellen. És sorra-rendre — ebből áll az ujság-írásuk — személyükben támadják a nép bizalmából uralmon lévő Vojnitsokat és most, legujabban az ujságirót is, aki tollat fog évszámra fölglyülemlt vádaskodások visszaverésére.

Az ujságiróra rontanak káromkodva, mikor már kifogyott a tollukból minden érv és előkerül újra a lomtárból a beletört bicska, a választási hadjárat rozszant fringija, mellyel csapkodnak, handabandáznak, valóságos orgiákat űlve tisztos személyek megbántásában, kik — nyiltan kiírjuk — rég megundorodtak már attól a gondolattól is, hogy az ellentábor írásaival foglalkozzanak. Hangos szóval, nyilt sisakkal valótlanságnak lehetne hirdetni azt a reáfogást, mintha a Bácska félhivatalos tollforgatója valaha is egy gyékényen árult volna a koalíció levitézlett alakjaival, de — még ha így volna is,

higgyék el urak, még csak nem is betyárvirtus az ilyennek a fölhánytorgatása.

Nem személyeken, hanem intézmények alkotásán fordul meg a polgárság jobb sorsa. És ne arra törjünk, hogy melyikünket lássuk majd „bagóért táncolni“, hanem fogadjuk megnyugvással a választók igazmondását, kik — mi tőrés-tagadás — ledöntötték a koalíció tehetetlen bálványait és visszahelyezték régi jussukba szívük szerint való vezéreiket, a Vojnitsokat.

Hallgasson el a választási preszsióról, terrorról és polgártársaink megvesztegethetőségéről költött ezer hamis vád, mert nincs szennyesebb harcmodor az egymásnak unos-untalan való pocskondiázásánál.

Vonuljon be végre vármegyénkbe a tisztos munka szelleme és — mi erősen hisszük, hogy a fórumra nem való izgága elem kiküszöbölésével, találkoznunk fognak a közélet porondján még a politikai ellenfelek is.

„Bácskai önkény“

és az ujverbászi főgimnázium története.

Írta: Egy haragos „ujverbászi“.

Bátran ezzel a felirással is kezdetet lehetne tenni az „ujverbászi“, aki a „B.

Porolaj.

Iskolák, ovodák, posta és egyéb hivatalok, kávéházak, szállodák stb. padlóinak pormentesítésére cégünknel gyári áron szerelhetők be:

Eredeti hordóvételnél ca 180 kg. — 100 kg. 48 kor., kisebb vételnél kilója 60 fillér.

Fertőtlenítőserek u. m.:

Karbolsav fekete 100 kg. 26 korona. Karbolsav vörös 100 kg. 20 korona.

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedők

festékosztály ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6. 100-10

F. január 6-án kelt 2. számában „Bácskai önkény” címén állásának nem éppen megfelelő kenetteljes szavakban, jogi ismereteknek és jogi érzelmeinek teljes hiányával, tücskötbogarat összehordott csak azért, mert Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága múlt év december 21-én nem az ő szája ize szerint határozott akkor, amidőn Ujverbász község képviselőtestületének többek által megfélebezett határozatát, az ottani államilag segélyezett főgimnázium gazdasági ügyeinek vezetésére alkotott szabályrendeletére vonatkozólag, nem hagyta helyben.

Hogy nevezett „ujverbászi”-nak jogi ismerete mennyire igazságos és hiányos, arra a „B. F.” tiszt. szerkesztője adta meg a klasszikus feleletet, amidőn * * * csillag alatt jóakarólag kioktatta, a minden áron írni és minden káknán eszmét keresni akaró „ujverbászi”.

Hogy tehát a vármegyének van-e törvényes joga a községi határozatok felett dönteni, afelett kár cikkíróval vitatkozni, hisz tudja ezt kivüle minden értelmes falusi kisbíró, no de még a harangozó is.

Bár ezek után fel sem tehető, hogy a „B. F.” tisztelt olvasói nagy sulyt helyezhessenek cikkírónak az ujverbászi főgimnázium történetére vonatkozó ismereteinek megbízhatóságára és az általa felhozott vádjainak alaposágaira, — vele a további polemia bátran befejezhető is lenne.

Azonban egyrészt a felhozott vádak folytán a nagy közönség tájékoztatása, másrészt pedig a 100 éves multtal dicsekvő ujverbászi főgimn. reputációja szempontjából is kívánatos a gimn. érdekes történetének rövid ismertetése által cikkírónak zagyvaságait tisztázni és vádjainak magját kihámozni.

Ujverbászon egy száz évet meghaladó gimnázium alakult akkor, amidőn néh. Kiss József a német bácskai községek telepes mérnöke, a Ferenc-esatornának nagy alkotója, kincstári igazgató, a bácsi evangélikus esperességet 1800 elején létesítette, amidőn Ujverbászon több kincstári és esatornai hivatalnok és mérnök lakott családostul, több tekintélyes nemesi birtokossal.

Néhai Kiss József, mint a bácsi ev. esperesség első egyházmegyei felügyelője, a jövőbe tekintő nagy szellemével felismerően a kulturintézmények nagy horderejét, — kétségtelen, nagy befolyást gyakorolt az ev. esperességre abból a szempontból is, hogy kedvelt székhelyén, utóbb temetkezési helyén, Ujverbászon, az itten lakó urak által már fentartott iskolát, mint esperességi gimnáziumot fejlesszék és tartásuk fenn az esperességhez tartozó ev. családok, papok és tanítók gyermekeinek neveltetése céljából.

A bácsi ev. esperesség az összes ev. egyházközségek bevonásával, tehát egyházi kivétellel megalkotta Ujverbászon 1809-ben az esperességi algimnáziumot és azt az akkori szegényes viszonyok között egymaga — miután a telepes és vagyontalan Ujverbász községe anyagilag nem támogathatta — nagy buzgósággal, lelkiismeretességgel és kitartással 75 éven át fentartotta.

Az 1848/49. évi események és a Bach korszak sivár uralma után az egyházi és a községi pénztárak annyira kiürültek, hogy az esperesség a már saját hajlékával ellátott algimnáziumát csak nagy küzdelem árán volt képes fentartani és ezen válságos helyzet elhúzódott 1871-ig, amidőn az esperesség

70 évet meghaladó intézetét Ujverbász községének kínálta fel.

Azonban Ujverbász községe sem rendelkezett még akkor a kellő anyagi erőforrásokkal és így az intézet sorsára nézve a legválságosabb percek következtek, mert segély, támasz sehonnán sem kínálkozott.

Azonban a legválságosabb idők megszülik nagy fiaikat.

Ujverbászra is válságos idők neheztedek: jövő sorsáról és községe becsületéről volt szó.

Lelkes polgárok gyűltek tehát össze és azok gyűjtő szavaira százan és százan kötelezték magukat az intézetet saját évi adományaikból fentartani és miután erre Overbász évi 300 koronát és ennek hatása alatt Ujverbász községe is évi 2400 korona segélyt ajánlott fel, megalakult a pártfogósági algimnázium, amely a bácsi ev. esperesség által átadott vagyonával az intézet jövőjét, a bácsmegyei hatóságoknak — főleg Sándor Béla akkori főispánnak — nagymérvű erkölcsi támogatásával biztosította.

A pártfogóság az esperesség által adott buzgó elnökök böles vezetése mellett méhként szorgoskodott az intézet fejlesztésén, ez egész vármegyében, főleg azonban az összeépített két Verbászon vagyont, erőforrásokat gyűjtött, amelyek segítségével községi hozzájárulások nélkül 1888-ik évben egymaga felépítette az emeletes új algimnáziumot.

Hogy ezek a herosok állás, rang, vallás, és nemzetiségi különbség nélkül milyen óriási, a magyar kultúra történelmében szinte páratlanul álló tevékenységet, buzgóságot és áldozatkészséget fejtettek ki, mint jártak nap-nap után kora reggeltől késő estig, az építkezés tartama alatt, a két község soros önkényes napszamosai, fuvarosai, uri és nem uri, szegény és gazdak polgárai, — ezt a jelenetet csak azok magasztalhatják, akik ennek a sok szeretetben gazdag időnek szemtanúi és bámulói lehettek.

1871-től 1888-ig azonban a közigények és a viszonyok is nagy változáson mentek át. A gimn. buzgó tanári kara a csekély fix összegben megállapított fizetésekkel már be nem érhetne és ezért állásukhoz mért existenciájukról is kellett gondoskodni.

Azonban a pártfogóság pénzforrásából és önkényes adományaiból ezek fedezhetőek már nem lévén, a pártfogóság államegélyért folyamodott, amit meg is kapott olyan feltétel mellett, ha Ujverbász községe, mint jogi személy, az intézetet a pártfogóságtól átveszi.

Miután a községre nézve ezen átvétel újabb terheket nem rótt, ez az intézetet, az esperességnek és a pártfogóságnak összes vagyonával és a pártfogóságnak összes járulékaival 1888-ik évben a pártfogóságtól átvette és annak közigazgatását egy általa megalkotott szabályrendeletben olyan bizottságra bízta, amelyben a volt bácsi ev. esperesség és Overbász községe 2—2, a pártfogóság 6, a tanári kar 2 és a politikai község 11 taggal legyen képviselve és ezzel örök időkre szóló hálájának és elismerésének adott kifejezést azon faktorokkal szemben, akik nélkül ma Ujverbásznak gimnáziuma egyáltalán nem lenne, miért is részükre statutumában részben szerződés, részben adomány természetével bíró olyan jogokat biztosított, amelyekből őket elfoglaltsággal hozott egyoldalú képviselőtestületi határozattal megfosztani nem lehet.

Ezen bizottság ezután már zavartalanul működött és összes tevékenységét a gimnázium fejlesztésére szentelte és sokat tett és

áldozott annak főgimnáziummá való kifejlesztése érdekében. 1908. évben végre siker koronázta fáradozását, mert főleg dr. Balogh Ernő akkori országgyűlési képviselő és dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató hathatós támogatásával és pártfogásával, valamint nagytiszt. Wagner G. Adolf akkori elnöknek sikeres közreműködésével a község engedélyt nyert intézetét főgimnáziummá kifejlesztetni, miután Ujverbász községe a szükséges új épület felépítésének költségeit elismeréreméltó lelkesültséggel megszavazta.

E főgimnázium tehát ezúttal kizárólag Ujverbász erejéből épült fel, miután az ev. esperesség és a pártfogóság vagyonát már korábban átengedte, Overbász községe pedig eleget vélt tenni kötelezettségének azzal, hogy évi segélyét, melyet már 25 éve folyósított, ezután is megadja, esetleg évi nagyobb összeggel meg is toldja, amint egy későbbi határozattal, dacára annak, mert a gimn. jelenlegi igazgatója azért, mert a kért 10000 kor. építési segélyt nem adta meg, ezen lap hasábjain vezérekben a hazafiatlanság vádjával sujtotta és dorongolta Overbász községét 25 éves jótéteményeiért, — csak felszerelési költségekre mégis könnyedén 2000 koronát és jutalomdíjra alapítvány címen 600 kor. szavazott meg.

Ilyen körülmények között kellett a gimnázium statutumát, tekintettel főgimnáziumi jellegére, átalakítani.

Azonban ezen feladat megoldása egy politikailag felizgatott választási küzdelem után olyan férfiakra hárult, amelyben a demagogia került uralomra. Ez a demagogia „ujverbászi” és társai rafinált és „önzetlen” tanácsára — sajnos — ide is belevitte az abból eddig kizárt sajnálatos politikát és mert a gimnáziumi bizottság eddigi szervezetével pokoli tevéket keresztül nem vihette, olyan statutumot kontemplált, amelyből szükségesnek tartotta az összes politikai ellenfeleket kiküszöbölni.

Ezen együgyűségében a saját szemével nem látó vak demagogia tehát abból az adományi és szerződési jogot élvező bácsi ev. esperességet, a pártfogóságot és Overbászt kihagyta és ezen cél biztosításának reményében a legkirívóbb aberdismussal visszutasította Overbász község 600 kor. évi hozzájárulását is, amely összeget 25 éven át elég kislelkűen zsebrevágott, — mintha bizony ezek az urak és testületek képviselői önzetlen évtizedes tevékenységükkel és tiszteletbeli állásukkal más célt is szolgáltak volna, mint kizárólag Ujverbász községének érdekeit és javát, — mert azok képviselői nem az ellenzékhez tartoztak és ezen a címen kilökte a bizottságból a saját községének bíráját és jegyzőjét is, Wagner Györgyöt, akinek gazdag tevékeny multja a gimnázium mostani fejlődésével a legszorosabb kapcsolatban áll.

És ezek után szabad-e „ujverbászi”-nak az általa használt tónusban nyilvánosan vádolni és a B. F. tisztelt olvasóit félrevezetni és a legprofánabb szavakkal lekicsinyelni a bácsi ev. esperességet, a pártfogóságot és Overbász községet, amely tényezőknek nagyban köszönhető Ujverbásznak mai kimagasló pozíciója és kifejlesztett főgimnáziuma, amely örök időkre biztosította ezen szép községnek jövő sorsát és majdani emporiális erejét?

De mert jól ösmerjük az „ujverbászi” név alatt rejlőnek lelki világát, értjük felháborodását is, amiért a vármegyei határozattal halomra dölve látja titkos terveinek és céljainak ravaszul kiesztelt sikerét.

Méltó ez a szereplése is azokhoz a sikerekhez, amelyeket elkezeredett és terhes itteni szereplésével gyakran okozott már önmagának és másoknak is. És ezek után a legkevesebb joga van „ujverbászi“-nak arra is, hogy a gimnáziumi bizottságot felekezetiességgel vádolja.

Hogy ezen csaknem tiszta protestáns községben a pártfogósági bizottságot felekezeti szempontok sosem irányították, fényes tanubizonyoságot szolgáltat azon körülmény, hogy 25 év alatt negy. bizottsági elnök között volt két evangélikus és két róm. kath. vallású; igazolhatja ezt az ujverbászi róm. kath. lelkész is, akit a gimnáziumi bizottság több okleveles tanár rovására és mellőzésével hosszú éveken át 1600 korona fizetéssel mint kiegészítő tanárt alkalmazott, csak hogy gondterhes helyzetén könnyíthessen és igazolhatja ugyanez nevezett azt a páratlan és meghatározható esetet is, amidőn a gimn. bizottság egyik elnöke, egy érdemes és köztiszteltetben álló evangélikus lelkész felkérés folytán megjelent Ujvidéken neh. Városv Gyula ökegyelmessége előtt nyolc nem róm. kath. bizottsági taggal, hogy kiengesztelje egyházmegyéjével és egyházközségével meghasonlott egyik róm. kath. lelkészét.

Ahol ilyen szabadelvűséget gyakorolnak a protestáns elemek róm. kath. lelkészszel szemben, ottan nem illik és nem is szabad arepirulás nélkül felekezetiességről beszélni még egy „ujverbászi“-nak sem.

De mert jól tudjuk, hová tendálnak ezek a tanadások, a jövőben miért és milyen területek bevilágítására szükségesek azok, továbbra is éber szemekkel figyeljük „ujverbászi“ és társainak szegényes és szomorú játékait.

Spektátor.

Közigazgatási bizottsági ülés

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága Vojnits István főispán elnöklése mellett folyó hó 13-án délelőtt 9 órakor tartotta meg rendes havi ülését, amelyen Scultéty alispán, dr. Szabovlyevits főjegyző, dr. Deák főügyész, dr. Sági helyettes várm. tb. főorvos s az állandó hivatalok főnökei Fodor pénzügyi tanácsos, kir. pénzügyigazgató, Popovits Aurél táblai főügyész, Sztankovits műszaki tanácsos, kir. főmérnök, Faragó kir. tanfelügyelő vettek részt. A bizottság tagjai közül Evetovits János jelent meg.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő előterjesztette hogy:

a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Most Gyula topolyai áll. helyettes polgári iskolai tanítót segédtanítónak, Szabó Ferenc topolyai, Ilyés Árpád palánkai áll. polgári iskolai és Bodrogi Irén apatini áll. polgári iskolai segédtanítókat rendes minőségben tanítókká, Gorzonné Zsigmond Vilma és Haraszthy Anna palánkai községi óvónöket ugyanoda áll. óvónökké kinevezte, Werner Anna pincédi áll. iskolai tanítónőt pedig hasonló minőségben az apatini állami népiskolához áthelyezte;

Zentán kolerajárvány miatt az iskolák becsukattak;

Titelen a hajógyermek részére egy téli tanfolyam nyílt meg, mely folyó évi január hó 3-án 34 tanulóval működését megkezdette;

az elmúlt hónapban a bezdáni községi

népiskolákat és a palánkai közs. ovodákat állami kezelésbe átvetttem;

a nem áll. tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 1531 korona eddigelé összesen 217141 kor. évi államszegély folyósított;

hivatalosan meglátogatta a bezdáni áll., a küllödi r. kath., a kulai g. kel. és ág. ev., a bezdáni izr. népiskolákat, továbbá a bezdáni áll., kulai és küllödi községi jellegű ovodákat összesen 26 tanteremben.

Egészségügy.

Dr. Sági járásorvos, helyettes tb. főorvos jelentése szerint a vármegye területén a közegészségügyi állapot december hó folyamán sem mondható kedvezőnek. Előterben állottak a légzőszervek heveny és idült, hurutos és lobbos bántalmái, valamint az influenza; de főképen uralta a helyzetet a gyermekeknel nagyszámban mutatkozott heveny-fertőző betegségek. Ezek közül különösen a bajai, zombori járásokban és Magyar-kanizsán járványszerű jellegűt öltött a vörheny és kanyaró, mindazonáltal a felmerült esetek legnagyobb része könnyű és veszélytelen lefolyású volt, mely öröndetes körülmény jórészt annak tudható be, hogy minden egyes községben orvosi segélyről gondoskodva van.

A heveny-fertőző kórok közül felléptek:

1. Roncsoló toroklob 26 községben és pedig: Bácsalmás, Apatin, Gombos, Sztapár, Csávoly, Hódság, Pincéd, Szilberek, Bogyán, Liliomos, Vajszka, Ujverbász, Cservenka, Vep-röd, Palona, Boróc, Bácsóváros, Dunabökény, Dunagárdony, Topolya, Ada, Órszállás, Gádor, Boldogasszonyfalva, Magyar-kanizsa és Zentán, összesen 237 esettel, ezek közül gyógyult 181, meghalt 50, ápolás alatt maradt 6.

2. A vörheny 22 községben, u. m.: Madaras, Gara, Vaskút, Regőce, Csátalja, Bátmonostor, Hódság, Alsókabol, Káty, Felső-kabol, Sajkásszentiván, Topolya, Pacsér, Kossuthfalva, Temerin, Órszállás, Gádor, Körtés, Csurog, Zsablya, Sajkásgyörgye és Zentán, összesen 302 esettel, ezek közül meggyógyult 179, meghalt 81, ápolás alatt maradt 42.

3. A kanyaró 14 községben, nevezetesen: Apatin, Bátmonostor, Ujverbász, Óverbász, Dunacséb, Mozsor, Sajkásszentiván, Topolya, Bácsfeketehegy, Temerin, Martonos, Ujszivác, Sajkásgyörgye és Magyar-kanizsán, összesen 401 esettel, ezek közül gyógyult 268, meghalt 18, ápolás alatt maradt 115.

4. A hagymáz 14 községben és pedig: Szilágyi, Kula, Bácskeresztur, Torzsa, Ujverbász, Topolya, Csantavér, Pacsér, Petrőc, Temerin, Órszállás, Zsablya, Magyar-kanizsán és Zentán, összesen 105 esettel, ezek közül gyógyult 75, meghalt 12, ápolás alatt maradt 18.

Más heveny-fertőző betegség nem fordult elő.

Kézigyógyszertár adományoztatott dr. Dungserszky György liliomosi községi orvosnak.

A gyógyszerterek rendes évi vizsgálata befejeztetvén, megvizsgáltatott anyaggyógyszertár 75, kézigyógyszertár 31 és egy fiók gyógyszerter. Eltekintve az egyes helyeken észlelt csekély kifogásolni valót, a gyógyszerterek általában kellő rendben találtattak.

Egyéb figyelemre méltó mozzanat nem merült fel.

Közdok.

Fodor Mihály pénzügyigazgató a közdok 1911. évi december havi állásáról szóló jelentését a kir. adóhivatalok által beterjesz-

tett eredménykimutatás szerint a következőkben terjeszti elő:

I. Egyenes adóban 1911. évi december hóban befizettetett 696788.70 K. 1910. évi december hóban 785147.46 K. Az elmúlt hóban kevesebb 88358.76 K. 1911. évi január hó 1-től december hó végéig befizettetett 10150731.70 K. A múlt év hason időszakában 9974111.88 K. Ez évben több 178619.82 K.

II. Hadmentességi díjban 1911. évi december hóban befizettetett 32470.27 K. 1910. évi december hóban 35984.52 K. Az elmúlt hóban kevesebb 3514.25 K. 1911. évi január hó 1-től december hó végéig befizettetett 190789.73 K. A múlt év hason időszakában 175710.20 K. Ez évben több 15079.53.

III. Bélyeg- és jogilletékben 1911. évi december hóban befizettetett 325183.22 K. 1910. évi december hóban 471321.10 K. Az elmúlt hóban kevesebb 106137.88 K. 1911. évi január hó 1-től december hó végéig befizettetett 4178406.29 K. A múlt év hason időszakában 3047088.74 K. Ez évben több 1131317.55 K.

IV. Fogyasztási és italadóban 1911. évi december hóban befizettetett 108440.93 K. 1910. évi december hóban 102628.61 K. Az elmúlt hóban több 5812.32 K. 1911. évi január hó 1-től december hó végéig befizettetett 1380844.98 K. A múlt év hason időszakában 1271015.14 K. Ez évben több 109829.84 K.

V. Tanítói nyugdíjban 1911. évi december hóban befizettetett 4977.83 K. 1910. december hóban befizettetett 13563.98 K. Az elmúlt hóban kevesebb 8586.15 K. 1911. évi január hó 1-től december hó végéig befizettetett 123685.29 K. A múlt év hason időszakában 132065.58 K. Ez évben kevesebb 8380.29 K.

VI. Országos betegápolási pótadóban 1911. december hóban befizettetett 35905.75 K. 1910. évi december hóban befizettetett 37741.11 K. Az elmúlt hóban kevesebb 1835.36 K. 1911. évi január hó 1-től december hó végéig befizettetett 418271.78 K. A múlt év hason időszakában 411566.20 K. Ez évben több 6705.58 K.

Államépítész.

Sztankovits műszaki tanácsos, kir. főmérnök az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó 1911. évi december hóról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő:

A törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő.

A fentartási kavics vasuton való szállítása a kisebb köpálya szélességgel és vastagsággal bíró és a megrongálás által veszélyeztetett tvh. közutakon folyamatban volt, egyéb utvonalakon azonban a beállott hajóforgalmi akadályok miatt szünetelt.

A bácsalmás—kossuthfalvai tvh. közuton Pacsér és Kossuthfalva között a megrongált 9 drb átereszt újból építése befejeztetett.

Az ujjombosi vasuti állomáshoz vezető hozzájáró közuton a földmunka befejeztetett, a kőanyag szállítása, beépítése és behengerelese folyamatban volt, ezen munkákat azonban a beállott esőzések és fagyok miatt több ízben be kellett szüntetni.

Az engedélyezett egyéb utépítési munkák a beállott kedvezőtlen téli időjárás miatt nagyrészt szüneteltek, a rendes utfenntartási munkák azonban az utszemélyzet és segédnapszamosok által lettek állandóan végezve.

A beruházásokról szóló 1904. évi XIV. törvénycikkkel Gombos és Erdőd között enge-

délyezett vasúti dunahid és azzal kapcsolatos vonatáthelyezési munkálatok műtanrendőri bejárása 1911. évi november hó 7-én kedvező eredménnyel megtartott, mely alkalommal ezen dunahid az összes érdekeltek részvétele mellett a közforgalomnak átadott.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXXV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K .

Kinevezés. Bajsai Vojnits István főispán az üresedésben levő ujvidéki utmesteri állásra Csiszár István m. kir. esendőr-ormester, petróci lakost ideiglenes minőségű utmesterre nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter kinevezte dr. Kabos Marton tb. városi főorvost a zombori kir. törvényszékhez állandó orvosszakértőnek. Az esküt vasárnap délelőtt letette.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Karsay István, zombori lakost, díjtalan m. kir. p. ü. számgyakornokká nevezte ki.

Kitüntetett táncmester. Rosenberg Hermann ujvidéki táncitanító, aki e téren való elméleti és gyakorlati ismereteivel, ügyességével nem csak Ujvidéken és messze környéken, hanem a hazai táncitanítók orsz. kongresszusán is nevet szerzett, a berlini udvari balettmester részéről ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Bács megyei cukorgyár részvénytársaság igazgatósága a napokban tartott ülésében elhatározta, hogy a folyó hó 27-re egybehívott közgyűlésnek dr. Dungserszky Gedeon nagybirtokos, a kölpényi kerület országgyűlési képviselőjének, Ertl János, a hódásági kerület országgyűlési képviselőjének, Falcione Lajos nagybirtokosnak, dr. Konyovits Dávid ügyvéd, Zombor város országgyűlési képviselőjének, Latinovits Pál ny. főispán, a Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, a regőcei kerület országgyűlési képviselőjének, ifj. Szemző István kerényi nagybirtokosnak, Vojnich István, Bácsbodrog vármegye főispánjának és Zakó Milán, a titeli kerület országgyűlési képviselőjének az igazgatóságba és Hauke Imre, Zombor város polgármesterének, Kiss Gyula, a Bácsbodrog vármegye jegyzők egyesülete elnökének, valamint Oberländer Fülöp nagybirtokosnak a felügyelőbizottságba való választását fogja egyhanguan ajánlani. Nevezett igazgatósági ülés után fentemlített urakkal, valamint több előkelő répatermelővel tartott megbeszélésén, általános megelégedéssel vétetett tudomásul, hogy répakötések nagy számban érkeztek be és hogy az új cukorgyár részére — melynek építéséhez azonnal hozzáfognak — szükségelt répat-

rület több évre biztosítva van. Ennél az alkalomnál az igazgatóság a Verbászon és Zomborban felépítendő cukorgyárai műszaki igazgatójaul Nováček János urat, a „k. u. k. Zuckerfabrik des Allerhöchst kaiserlichen Privatfonds, Svolenowes“ (Csehország) igazgatóját, ki több éven keresztül, hasonló minőségben a szerencsi — és botfalui gyáraknál működött, nevezte ki. — Nevezett műszaki igazgató már Verbászon tartózkodik, hogy a gyár azonnali felépítéséhez szükségelt intézkedéseket a helyszínen megtegye.

Uj vezérigazgató. Az ujvidéki Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Rt. folyó hó 7-én igazgatósági ülést tartott s azon Kaszovitz Miksa, a budapesti Merkur bank és váltóüzlet rt. cégvezetője választotta meg Fürst utódjaul vezérigazgatóvá. Fürst J. J., az eddigi volt vezérigazgató mint az igazgatóság elnöke továbbra is tagja marad az igazgatóságnak.

Jubiláris közgyűlés. A zombori iparos dalárda január hó 14-én tartotta 25 ik évi rendes közgyűlését, melynek folyamán Tantner Ottó elnök megemlékezve a dalárdának negyedszázados küzdelmeiről, lelkes szavakban buzdította a tagokat az összetartásra, hogy az eddigi sikerekhez méltó maradjon a dalárda további működése. — A tisztújítás a következő eredménnyel végződött: Tantner Ottó elnök, Gruda Pál igazgató, Szántó Károly karmester, Binder Péter h. karmester, ifj. Ehrlich József pénztárnok, Répits Ferenc szertárnok, Pest Tamas kottatárnok, Krieg Károly jegyző. Számvizsgálók: Karsay Elemér, Bozsanszky József, Szabó Gyula, May Matyás. Póttag: Gasparits András. Választmány: Bogdán István, Höger Márton, Varga Kálmán, Biebert János, Jäger Ferenc, Ispánovits Mihály, Partics Károly, H. Bobovszky István. Póttag: Scheib István, Fischer Nándor, Dvornák Vazul. A közgyűlést a Himnusz elénklésével fejezte be a dalárda.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara Balázs Zoltán dr. ügyvédet Zenta, Bíró Pál dr. ügyvédet Bácsalmás székhellyel az ügyvédek lajstromába felvette, Dominus Simon dr. szabadkai ügyvédet lemondása folytán, Kovácsfi Ágoston kulai ügyvédet pedig az 1908. évi XL. t. c. 7. § a alapján az ügyvédek lajstromából törölte. Kozics Elemér dr. zentai ügyvéd lakóhelyét Csurogra helyezte át.

A korecsolya pályán már napok óta vig élet folyik. Remekül gondozott jégen gondtalanul bukdácsolnak ifjak-öregék. A korecsolya egyesület vezetősége ezúton is értesíti a n. é. közönséget, hogy kényelme érdekében minden lehető elkövetett, a tagdíjat 10 koronáról 6 koronára szállította le, azonkívül sportjegyet bocsajtott ki 2 koronájával, (a zombori Sport Egyesület tagjai részére), diákjegy 2 korona, napijegy 40 fillér! Alsó és felső helyiségek fülte vannak. Jegyek válthatók a korecsolya egyesület szolgájanál.

Alapszabályjövahagyás. A belügyminiszter a Kulai Kereskedők Egyesülete alapszabályait jóváhagyta.

Két új tanfolyam. A Zomborban fennálló bacs megyei női ipariskolában két új tanfolyam kezdődik folyó évi február hóban. Az egyik felsőruha varrás és diszkézimunka tanfolyam, hetenkint háromszor délután fél 3-tól fél 5-ig tart 10 héten át. Tandíj 20 korona és 3 korona beiratási díj. A másik tanfolyam szintén 10 hetes fehérnemű varrás, minden héten háromszor délután 2-től 4-ig tart. Tandíj semmi, csak a beiratásért fizetnek 3 koronát. Minden tanfolyamot egy-egy szakképzett tanítónő vezet. Beiratkozni lehet mindennap délután 2-től 4-ig.

Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése szerint az időjárásban változás nem várható. Sürgönyjósítás: Változás nem várható. Déli hőmérséklet: — 8°C.

Alapszabályjövahagyás. A belügyminiszter a Szabadkai kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak egylete alapszabályait jóváhagyási záradékkal ellátta.

Halálozás. Id. özv. Willmann Mátyásné szül. Lang Katalin folyó évi január hó 13-án délután 6 órakor életének 89-ik évében Hódáságon elhunyt.

Az új szerb zsinati szabályzat. A szerb radikális párt által az új zsinati szabályzat ügyében összehívott népgyűlést a napokban tartották meg Ujvidéken. A népgyűlésen mintegy kétezer külföldi jelent meg. Elnökké dr. Gyurgyevits Miklós bródi ügyvédet, alelnökké Manojlovics János szabadkai ügyvédet választották meg. Dr. Hadzsi Szilárd ujvidéki ügyvéd ismertette ezután az új szervezeti szabályzatot és különösen a szabályzatnak azon rendelkezéseit, melyek a szerb autonómiával ellentétben állanak. Klitzin Döme szerkesztő határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint a népgyűlés tiltakozik az új szabályzat ellen és elhatározta, hogy feliratot intéz a magyar országgyűlés képviselőházához. Ugyancsak felirattal fordul a népgyűlés a horvát-szlavon országgyűléshez is, mert a zsinati szabályzat a szerb autonómiáról szóló országos törvenyt is sérti. A javaslatot több hozzászólás után elfogadták.

Táncmulatság. A bezdáni általános ipartestület 1912. évi január hó 20-án a bezdáni olvasókör helyiségeiben (Nagy Mihály-fele vendéglő.) a „bezdáni iparosok rokkant alapja“ javára zártkörű táncvigalmat rendez.

Ragadós állati betegségek a megyénkben. Bacs-bodrog vármegyében ez időszerint a sertésveszt Doroszló, Bajnok, Bácsföldvár, Szenttamás, Paesér községekben és Szabadka, Ujvidek városokban; lépfenét pedig Sztapár és Bácskeresztur községekben állapították meg.

Öngyilkosság. Tavassy Lajos, a Bezdáni Takarékpénztár igazgatója folyó hó 14-dikén este föbelötte magát.

Fizetésektelenségek. Matits P. és fia ujvidéki kézműárkereskedők, Peller József ujvidéki borkereskedő és Drágin Mija adai vegyeskereskedő cég fizetésektelenségek lettek.

Uj részvénytársaság Ujvidéken. A „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára“ cég „Ujvidéki Villamosági Részvénytársaság“ cég alatt 4.500.000 korona teljesen befizetett alapítókével részvénytársaságot alapított. Az új részvénytársaság átvette az alapító cég által Ujvidéken létesített nagyszabású villamos telepet, melynek üzletköre ez idő szerint Ujvidek városának közuti vasúti forgalmára, valamint Ujvidek város, Ó- és Ujfutak, szintegy Pétervárad és Karloca villamosvilágítási és erőátviteli áramszolgáltatására terjed ki. E városokkal, illetve községekkel 50 évre szóló koncesszió-szerződések állnak fenn. Az e hó 11-én a Magyar Általános Hitelbank helyiségeiben megtartott alakuló közgyűlésen a társaság igazgatóságába a következőket választották be: Adamovits István dr., Bareza Károly, Benedicty Béla, Demetrovits Vladimir dr., Gulácsy Kálmán, Ohrenstein Henrik dr., Orbán Ignác, id. Pekár Imre, Schwarz Ernő, Slezák Lajos dr. és Tolnay Kornél. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Dietzgen Gábor, Fodor Vilmos, Patak Bertalan, Plossek Ferenc, Szlavits István és Wrohovszky Vilmos. Az igazgatóság a közgyűlés után megtartott ülésében Bareza Károlyt választotta meg elnökévé.

Szerencsétlenség. Sóti Antal magyarkanizsai lovasrendőr Kiss József társával szolgálatba indult. Alig hogy elhagyták a város belterületét, Sóti Antal lova egy szemkőzt jövő kocsitól megbokrosodott, felágaskodva hanyatt esett s lovasát maga alá temette. A szegény rendőr lova pár perenyi kinlódás után kilehelte párját, míg Sóti agráztkódást és oly nagymérvű sérüléseket szenvedett, hogy aligha épül fel.

Öngyilkosság. Rigó Antal 54 éves bajai kocsis a napokban felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka állítólag szerelmi csalódás, amennyiben imádotja másnak adta a kezét.

Megégett kisleány. Pálinkás Mihály ujvidéki városi kocsis nejével együtt hazulról eltávozott s magára hagyták öt éves kisleányukat, Katicát, ki a tüzes kályhánál játszadozott. A kisleány véletlenül nekiesett a kályhához és annyira megégett, hogy a napokban az ujvidéki kórházban iszonyu kínok között meghalt. A szülők ellen megindult az eljárás gondatlanság miatt.

Utonállás. Beer Márkus topolyai gabonakereskedő a napokban lakása felé tartott, midőn az egyik utca fordulánál Tölgyessy Ferenc és Tóth Lajos megtámadták a teljesen sötét utcában, Beer botjával mindkettőt fejbe ütötte, úgy hogy azok megszüdültek, midőn azonban Tölgyessy magához tért, bicskát ragadott és Beert vállán megszurta. A szurás után a két legény elmene-kült, Beert pedig egy arra haladó ismerőse kocsin hazavitte. Tölgyessyt a topolyai rendőrség letartóztatta.

Öngyilkosság. Bácsi János bácsfeketehegyi lakos a minap szobájának gerendájára felakasztotta magát és meghalt. Tettét anyagi gondok miatt követte el.

A férj boszúja. Szarka István óbecsei borbélyt ott hagyta a felesége, aki Arason lakó szüleihez költözött. Butorát és ruháját az asszony a bíróság útján követelte vissza, amit az meg is ítelt. Amde Szarka, hogy megakadályozza az asszony holmijának elvitelét, az egyik szoba közepére hányla az asszony ruháit s felszereléseit és petróleummal leöntvén, meggyújtotta. A szomszédok észrevették a tüzet s eljötték, de az asszony panaszára a csendőrség is megjelent a lakáson s számon kérte Szarka bűnös cselekedetét. A csendőrség a községhezára hordatta az asszony összes holmiját, melyben a leltár szerint mintegy 30-40 égett ruhanemű volt, míg a bosszualló férjre a bíróság fog ítéletet mondani.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról február hó 7-én Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur és **Rele Évi** divatruháza **Zombor** (Kossuth-utca, Falcione-ház) címén vele tudatni. 50-22

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

Művészet — Irodalom.

Bácsmegeyi Egyetemes Nap-tár. Megjelent Óbecsén Lévai Lajos szerkesztésében és kiadásában. A naptári részen kívül adja az uralkodók jegyzékét, a legfontosabb tudnivalókat a posta- és távirdatárjából, a bélyeg- és illetéktörvényből, a vármegye címétárát és az irodalmi részben verses és prózai közleményeket: F. Galambos Margittól és dr. Pataj Sándortól 6-6 és Szász Istvántól 1 verset; Fábás Józseftől rajtot; dr. Galambos Páltól életképet; dr. Hannig György-nétől, Deltörőtől és Verbőci Aladártól (dr. Csillag Károlytól) egy-egy elbeszélést, dr. Piukovits Sándortól és Vértesi Károlytól egy-egy utirajtot s magától a szerkesztőtől Vértesi Károly életrajzát. A naptár ára füzve 1 kor., vászonkötésben 2 kor.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

Szerkesztői üzenet.

Z. Zs. Tizennyolc évvel ezelőtt. Hogy arra a pillanatra, melyben mint trónörökös a családba lépett, örömmel emlékezik vissza, értjük; de hogy ezt az örömet irgalmatlanul rossz versekbe mért kellett foglalnia, nem értjük.

Vágy. Így nem érdemli meg, hogy megvalósuljon. A vágy különben is könnyen szeretlenkedik, ha a kritika féket utána ereszti az ura. Tessék ezt a féket szorosabbra fogni, hiszen megvan a hozzávaló — erős kéz.

HIRDETÉSEK.

Kiadó vendéglő.

Zomborban, Sztapári-ut 4. sz. alatti házban 40 éve fennálló vendéglői helyiség ugyancsak vendéglőnek folyó évi május 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3-3

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban, Radisics-utca 4. sz. alatt állandó

nagy szénraktárt

rendeztem be. Raktáron tartok:

I-ma porosz szén 100 kiló ára . 4'80 K.
Legfinomabb kokszt 100 kiló ára . 5'40 „
I-ma salgótarjáni szén 100 kiló ára 3'50 „
I-ma kétszer mosott kovácsszén
100 kiló ára 4'20 „

A szénárúk levelezőlapon vagy telefon útján megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is, amelyet pontosan kimérve, teljesen díjtalanul szállítom haza.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve,

maradok kiváló tisztelettel

RESCH JÓZSEF

Zombor, Radisics-utca 4. *—16

Telefonszám: 107. és 134.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Eladó fűszerüzlet

Zomborban forgalmas helyen tiz év óta fennálló **fűszerüzlet, jól menő italméressel eladó.** — Bővebbet a kiadóhivatalban. 5-2

Gépeladás.

Egy nyolcas **Nikolsohn lokomobil, cséplővel és :: elevátorral eladó. :: Ugyanott egy malomberendezés is darálási :: célra kapható. 2-2 ::**

Bővebb felvilágosítást ad **Rosenfeld Ignác** bajai lakos borsódi gazdasága.

34 szám 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLII. t. c. 19. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1911. évi Sp. III. 666. számú végzése következtében dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Nagy Bálint zombori lakos javára 528 korona 98 fillér s járulékaik erejéig 1911. évi szeptember hó 11 én toganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 1411/6 sz. végzése folytán 528 kor. 98 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi augusztus hó 19. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 126 kor. 52 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközésére 1912. január hó 31. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi január hó 10-én

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó

Eladó ház.

Helyben, Árok-utca 15. számú ujonan épült és még 9 évig adómentes ház **eladó.** — Bővebb értesítés nyerhető ugyanott. *—8

23. szám. 1912.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1911. évi 13721. 24. és 31. számú végzéseit következtében dr. Gombos Ignác és dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvédek által képviselt Rein Márkus és Kohn Adolf javára 1500, 2000, 700 korona s járulékaik erejéig 1911. évi december hó 28 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2324 korona 60 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle beltéri árúk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1911. évi V. 1987/4. sz. végzése folytán 1500, 2000 és 700 korona tőkekövetelés, ezeknek a lejáratától járó 6% kamatai és eddig összesen 319 kor. 26 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csonoplyán adcs lakásán leendő eszközésére 1912. évi január hó 31. napjának délutáni 1¹/₄ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénztetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912. évi január hó 10-n.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Földbirtok eladás.

Torontál vármegye Módos község határában 40 katasztrális hold nagyobb részt I-ső osztályú szántóföld kedvező fizetési feltételek mellett átköltözés végett örökáron eladó.

Nemkülönben Módos környékén egy 150 holdas szintén jó minőségű tagosított birtok elhalálozás következtében örökáron eladó. A fizetési feltételek felette kedvezők.

Ezekon kívül, ha valakinek nagyobb birtokra volna szüksége, tesszen alulírotthoz fordulni, aki közelebbi felvilágosítással az érdeklődőknek szívesen szolgál.

Csávoson, 1912. évi január 5-én (Torontál megye).

Sisak István,
csávosi lakos.

6-3

A Ferenc-csatorna r. t. mérnöki hivatala, Zombor.

Hirdetmény.

Alulírott a verbászi állomásunkon lévő és 4 hold erdőterületünk hat évi bérletére és illetve faanyagának kitermelésére ezennel versenytárgyalást hirdetek.

Ajánlattevők ajánlataikat legkésőbb **folyó hó 22-ig** hivatalomnál (Zombor, Flórián-u. 11.) nyújtsák be. Az ajánlatához csatolandó az ajánlati összeg 10%-ának befizetéséről szóló igazolvány vagy feladvény is.

A bérleti feltételek hivatalomnál naponként d. e. 8 órától d. u. 6 óráig betekinthetők.

Zombor, 1912. évi január hó 12-én.

A mérnöki hivatal főnöke:

Jolánkai,
főmérnök.

Keményfa hulladék

igen jutányos ár mellett kapható **Povischil József** fűrészdjéjében **Eszék.**

6-2

A 20-ik század legtükéletesebb varrógépe

:: :: **AZ EREDETI** :: ::**Pfaff „41” és „52” varrógép,**

amely kemény, kovácsolt acélszerkezetű, könnyű és teljesen zajtalan járása.

Az összes Pfaff-állvány golyós csapágyakkal ellátva.

Az eredeti **Pfaff varrógépek** kiváló jóságát igazolja az is, hogy eladásukhoz nem kell egész ügynöksereget mozgósítani, mint más varrógépek eladásához.

A t. vevőközönséget kérem, szíveskedjenek raktáromat személyesen felkeresni és a gépek kiállításáról, valamint minőségéről meggyőződni, mert ügynököket nem alkalmazok.

20-10

EGYEDÜLI RAKTÁR: TURY JÁNOS ZOMBOR, GALAMB-UTCA 10. SZ.

Mindenféle varrógépjavítás szavatosság mellett eszközöltetik.

Meglepetésszerű!**OLCSÓ BUTOROK** ÉS A

**LEGMAGASABB IGÉNYEKNEK
MEGFELELŐ**

LAKÁSBERENDEZÉSEK

ÁLLANDÓ**NAGY RAKTÁRA****A ZOMBORI**

10-7

IPAROSOK ÁRUCSARNOKÁBAN.

Ráckevei Eötvös Lajos

KERTÉSZETE
TARCAL (Zemplén m.)

Elvállalja gyümölcskertek, házikertek, diszkertek tervezését és beültetését, az első évben meg nem eredt fákat **ingyen** pótolja. A legolcsóbb árak mellett szállít mindenféle gyümölcs- és diszfákat, **disznóvénnyeket, szőlővesszőt, kerti magvakat, kerti eszközöket.** — Ha valamire szüksége van, saját érdekében feltétlenül kérjen **árajánlatot** fenti cégtől.

I N G Y E N

kap egy pompás hangverseny-beszélőgépet, ha 10 lemezt vásárol 20 forintért, de csakis *—16

WAGNER a „Hangszerkirály”-nál

Budapest, József-körút 15. szám.

Okvetlen kérjen lemezjegyzéket. Javító műhely. — Előnyös lemezcsere!

Rumot és likőröket

ha pompás minőségben és olcsón **otthon** akar készíteni, kérjen ingyen utasítást és árjegyzéket kivonatainkról. Finom **teát** is küldünk bárhová. Cim:

SIRIUS LABORATORIUM

Balassagyarmat. *—9

BUTORY Halók, ebédlok, uri szobák, zongorák, teljes szálloda, vendéglő, kávéház és fürdőberendezések **még soha nem létezett readkívül előnyös** fizetési feltételek mellett szállítunk **helyben és vidékre.** Nagy butoralbum 1 korona. Modern lakberendezési vállalat Budapest, IV., *—16 Központi város háza mellett. *—16

Szőlőtelepítők!

Becsés figyelmüket felhívom saját érdekükben, hogy **terjedelmes telepeimen** a legjobb érmelléki bor és csemege, legkiválóbb fajta szőlőoltványok,

amerikai és európai sima és gyökeres, **világhírű** gyökeres és sima **Delaware** vesszők a legolcsóbb árban, a legdusább választékban szavatosság mellett, fajtisztán boesáttatnak eladásra, őszre és tavaszra való szükségletüket még most előjegyeztenni sziveskedjenek, mindezekről képes árjegyzéket, amely sok hasznos tudnivalót tartalmaz, ingyen és bérmentve küldöm meg. *—14

CZIMEM:

KÁGYI SZABÓ ISTVÁN

érmelléki szőlőbirtokos és oltványteleptulajdonos

BIHARDIÓSZEG.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

Bács megye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucsokban. Hazai, kóbrák és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tisztán sertésbúsból készült szalámi különként 2 korona 20 filléért, valamint csemege-szalonna különként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrinyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batistok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor, Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben esaládi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított **FEHÉRNEMŰEK**

a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. —

Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár **divatkelmekben és vászonneműekben.** — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca. 50—46

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos vízvezeték, fürdő és cset-berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekkel. Rákóczi-ut 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körút. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. **Gromilovits András** könyvkötészet (Zombor, Zrinyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokív rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrovidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivókészlet, tűkör- és képerretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugry István kályhás és agyagárgyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályháit, tüzhelyeit stb. áruit. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Biebert János férfiszabó Zombor, Tökölly-ut 12. A legegészségesebb ruhák a legrovidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Hóger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körút. Elvállal háló- és ebédlozobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész síremlékek és butor-márványlapokban. Márványfűrészelés és csiszolás.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőművesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkolatokat, rabic és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőművesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Zöldfa-utca 8. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Nagy. butoreladás! Olcsó! Jó! Tartós! **Özv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlo-, nappali és uriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz kőszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blom-birozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly**

hangszerkészítőnél, Zombor,

Zrinyi- és Orgona-utcában.

— Legolcsóbb zongora-köl-

csön intézet. — Javítások

és hangolások elfogadtnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja Zombor. Egész évre 2 korona.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képerkeret raktár: Scherer M. Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpítózott butorjavítás, képerkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármimemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolcsóbban készít **Goesser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntetve.

Bittermann N. és Fia

könyvnyomdája

:: ZOMBOR, ::

a vármegye palotájában

Csinos és izléses nyomtatványok a legrovidebb idő alatt készülnek.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR.

21. szám.

1912.

HIRDETMÉNY.

A Zombori Takarékpénztár t. c. részvényesei az

1912. évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor

Zomborban, az intézet tanácskozási termében tartandó

XLIV. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

Ezen közgyűlés tárgyai a következők:

1. A közgyűlési elnök és a meghatalmazások megvizsgálására hivatott 3 tagú bizottság választása.
2. Igazgatói jelentés az 1911. évi üzlet eredményéről.
3. Intézkedés az 1911. évi zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a tiszta jövedelem felosztása és a felmentvény megadása tárgyában.
4. A választmány 12 rendes tagjának 2 évre, 2 rendes tagjának 1 évre és 4 póttagjának 1 évre leendő megválasztása.

Az 1911. évi mérleg és igazgatói jelentés a közgyűlést nyole nappal megelőzőleg az intézet helyiségében közzszemlére ki fog tétetni.

Zombor, 1912. évi január hó 15-én.

Dr. FALCIONE NÁNDOR,
igazgató.**A Zombori Takarékpénztár mérleg- és vagyonkimutatása 1911. évi december hó 31-én.**

V A G Y O N	ÖSSZEG		T E H E R	ÖSSZEG	
	korona	f.		korona	f.
Ingatlanra bekebelezett kölcsönök	8.420,634	50	Befizetett alaptőke	400,000	—
Leszámitolt váltók	1.765,126	09	Tartaléktőke	682,000	—
Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök	1.410,840	—	Nyugdíjalap	200,000	—
Adósok folyószámlán	512,090	28	Külön tartalékalap	28,893	—
Értékpapírokra adott előlegek	30,594	—	Osztalék tartalékalap	40,000	—
1.903,000 K n. é. 4%-os m. kor. értékű járadék	1.722,215	—	Kétes követelések tartalékalapja	15,318	—
30,000 K orsz. közp. hitelsz. kötvény	29,700	—	Betétek könyvecskékre	12.595,126	03
190,000 K n. é. m. földhitelintézeti záloglevél	177,175	—	Kamatadó	24,089	84
140,000 K Pesti M. Ker. Bank záloglevél	130,200	—	Hitelezők folyószámláin	689	64
100,000 K Pesti M. Ker. Bank közs. kötvény	92,750	—	Előre bevett kamatok	142,890	63
95,000 K n. é. pesti hazai első tptári zál. lev.	88,350	—	Visszleszámitolt váltók	338,094	59
10,000 K n. é. m. pénzünt. közp. hitelb. részv.	10,000	—	Beszedett bekebelezési illetékek	5,144	34
Értékpapírjaink utáni függő kamatok	15,580	85	Nyereség egyenleg 1911. évben	222,511	01
Kossuth Lajos-utcai 5. számú intézeti ház	102,986	96	Áthozat 1910. évről	48,510	22
Gromon-utcai 2. számú bérház	80,720	33			
A felszerelési tárgyak értéke	9,099	01			
Hátralékos kamat	52,811	78			
Osztrák-Magyar Bank giró-számláján	2,618	16			
Postatakarékpénztári cheque-számlán	1,048	45			
Fizetési előlegek	2,320	—			
Ingatlanok	2,029	22			
Folyószámlán függő kamatok	879	51			
Pénzkeszlet 1911. évi december hó 31-én	83,498	16			
	14.743,267	30		14.743,267	30

Zombor, 1912. évi január hó 8-án.

Dr. Falcione Nándor s. k.,
igazgató.**Raisz Lajos s. k.,**
főkönyvelő.

Ezen mérleg- és vagyon-kimutatást megvizsgáltuk és azt a napló-, fő- és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlítván, mindenben helyesnek találtuk. — Zombor, 1912. évi január hó 10-én.

Dr. Vujits János s. k.,
felügy. bizottsági tag.**Dr. Bruck Ármín s. k.,**
felügy. bizottsági tag.**Hauke Imre s. k.,**
felügy. bizottsági elnök.**Vujits Péter s. k.,**
felügy. bizottsági tag.**Róheim Zsigmond s. k.,**
felügy. bizottsági tag.

Nyomatott Bittermann Nándor és Fia cég könyvnyomdájában Zomborban.

Kiadótulajdonos: Bittermann Nándor és Fia cég.